

25-28.10.22р. 21гр. укр. мова

**Доброго дня! Тема уроку. Урок мовленнєвого розвитку.
Письмовий твір у публіцистичному стилі на суспільну тему**

**Увага! Виконані завдання надсилати за електронною адресою:
moshev2020@icloud.com**

ХІД УРОКУ

I. Оголошення епіграфа і робота з ним

Життя — це і усмішка, і сльози ці солоні.

І кров, і барикади, і музика Бізе!

Л. Костенко

II. Постановка проблемних запитань задля активізації мовленнєвої діяльності

Дати відповіді на питання:

1. Поміркувати і висловити власні припущення щодо сенсу життя. У чому полягає смисл життя для вас?
2. Які питання, на вашу думку, турбують сучасне суспільство?
3. Чого хочеться сучасній молоді від суспільства?
4. Що треба робити кожному для того, щоб комфортно почуватися і жити?
5. Яке місце в суспільстві посідають учні сьогодні?

III. Колективна робота з текстами-взірцями

Творче спостереження з елементами аналізу

Прочитати учнівські твори. Якою проблемою вони об'єднані? Визначити типи мовлення їх. З'ясувати, чи важливі теми для суспільства висвітлено у висловлюваннях. Дібрати заголовки. Виділити мікротеми текстів (скласти план).

Текст № 1

Одним із негативних почуттів, на жаль, властивих людині, є заздрість. Мені здається, мало хто з нас може похвалитися тим, що ніколи не хотів мати такий же гарний одяг, чи велосипед, чи друга, чи оцінку, як, наприклад, в однокласника. Думаю також, не всі здатні щиро порадіти за того, хто в чомусь кращий, талановитіший, сильніший. Таких прикладів може бути безліч, і всі вони свідчать про те, що кожному з нас більшою чи меншою мірою властиве це почуття. Хороше воно чи погане? Напевно, все ж таки негативне, бо навіть у Біблії заздрість називається смертельним гріхом.

Заздрісна людина приречена на самотність. А це, зрештою, призводить до духовного падіння, відокремлення від суспільства взагалі. Заздрість може звужити коло друзів, зупинити наше моральне вдосконалення. Люди, найбільш схильні до заздрості, є, з одного боку, амбіційними, а з іншого — боягузами. Вони бояться визнати, що хтось кращий та успішніший. Обурення через те, що інша людина, так само як і ти, має право на матеріальний добробут, на визнання, успіх, є невиправданим ницим почуттям. Колись один філософ сказав: «Заздрість плаче за тих, хто радіє, і радіє за тих, хто плаче».

Заздрість завжди є недоброю, а тому ніколи не приносить нічого хорошого ні тому, хто її відчуває, ні тому, хто її викликає. Слід позбутися цього невдячного почуття, навчитися зосереджуватися не на комусь, а в передовсім на собі. Коли думки зайняті власним добробутом, професійним зростанням і особистим життям узагалі, часу та й потреби заздрити іншим немає. Насамперед варто пишатися тим, яким є ти і що ти маєш. Людина впевнена й самодостатня ніколи не заздритиме чужому й завжди буде шанована в суспільстві (Олена К.).

Текст № 2

Так і гнівний у лютину розпалі

Не тямить, що здорове, що боляче;

А гнів мине,— згадавши, що накоїв,

Запізно плаче.

І. Франко

Гнів — це бурхливий вияв злості, спрямований на ближнього. Він може палати в душі, він може виявлятися у словах та вчинках, у грубій, невічливій поведінці. Якщо гнів оселяється в серці людини надовго, він переростає в злопам'ятність. Яким би не був гнів і як би він не виявлявся, я засуджую його і

вважаю, що це дуже небезпечне почуття, спалахи якого можуть призвести до жахливих наслідків.

Як гнів, так і злоба народжуються від безмірного самолюбства. Самолюбець у всьому шукає своєї користі, слави й честі. І якщо він бачить перешкоди своїм намірам і бажанням, його охоплює гнів на того, хто перешкоджає йому. Хто у гніві зробив щось добре? Хто, не маючи лагідності й довготерпіння, виявив добротинство, здобув перемогу над собою? Ніхто!

Пожежа, якщо її вчасно не загасити, знищує багато будинків; так і гнів, якщо швидко не стримати його, може накоїти багато лиха. Тому слід якомога швидше викидати гнів зі свого серця, щоб він, набравшись сили, не зробив більшої шкоди й не занастив і тих, на кого ми гніваємося, і нас самих.

Подивіться на гнів збоку: які ознаки він має? Що робить людина в гніві? Вона обурюється й галасує, іноді кляне й лає саму себе, шматує все, що потрапляє під руки, б'є не лише інших, а й себе, труситься, як у лихоманці. Якщо зовнішній вигляд розгніваної людини такий неприємний, то що ж відбувається в її бідній душі?

Гнів — се огонь. Чим більше дров кладеш,

Тим ярче полум'я лютує ясне;

А перестань докидувати дров,

Як стій загасне.

Як моряки в час бурі все з судна

У море мечуть, щоб судно влегшити,

А стихне буря, жаль їм стане страт,

Почнуть тужити.

І. Франко

Не секрет, що від гніву страждають не лише оточуючі, а й сама гнівлива людина. Тому слід контролювати свої емоції для того, щоб не образити й не зробити боляче. Людина, яка вміє стриматися й поставитися до проблеми розумно, зуміє її вирішити, не заподіявши шкоди ні собі, ні комусь іншому (Іван С.).

- ✓ Проаналізувати структуру творів. Чи можна назвати їх зразковими? Чи відповідають вони вимогам, що ставляться до робіт такого типу.
- ✓ Переказати усно прочитані висловлювання.

IV. Робота з пам'яткою

- о Прочитати пам'ятку й запам'ятати послідовність складання твору в публіцистичному стилі на суспільну тему.

ПАМ'ЯТКА

«Як складати твори на суспільну тему в публіцистичному стилі»

1. Продумати тему твору та його зміст.
2. Опрацювати необхідну літературу.
3. Визначити основну думку твору.
4. Продумати послідовність твору-роздуму, дотримуючись його композиційних особливостей (вступ, основна частина, висновок).
5. Самостійно скласти план висловлювання.
6. Вибрати стиль викладу.
7. Під час написання твору необхідно дбати про розкриття його теми.
8. Бути уважними до вживання мовних засобів у творі.
9. Викладення матеріалу обов'язково потрібно ілюструвати прикладами.
10. Відтворити твір спочатку подумки, а потім — у писемній формі.

V. Складання твору в публіцистичному стилі на суспільну тему

- о Користуючись пам'яткою, скласти твір у публіцистичному стилі на тему «Суспільство, у якому я хочу жити», критично оцінюючи факти і

явища навколишньої дійсності та ставлення до життя різних соціальних груп. Продемонструвати свою позицію щодо цього питання.

Домашнє завдання

Завершити письмовий твір у публіцистичному стилі на суспільну тему, розпочатий на уроці.